

En sund og klimarobust region

Hovedstadsregionens borgere påvirkes i dagligdagen af miljø- og klimaudfordringer på tværs af regionen. Der er farlige stoffer i jorden, som truer vores fælles grundvand, mens oversvømmelser fra kraftig regn eller storme og trafikstøj plager borgere flere steder i regionen. Det har direkte betydning for borgernes sundhed og trivsel, både nu og i fremtiden.

Der findes tusindvis af forurenede grunde i hovedstadsregionen, og vi opdager fortsat farlige stoffer i jorden, grundvandet og vandmiljøet. Det gælder fx PFAS og klorede opløsningsmidler. Det skaber utryghed for borgerne og kan medføre helbredsproblemer. Vi har en stor opgave i at beskytte vores drikkevand, miljøet og de mennesker, der bor og færdes på forurenede grunde.



Der er over 7.500 forurenede eller muligt forurenede grunde i Region Hovedstaden.

Foto: Colourbox

Hovedstadsregionen ansås til at have nogle af de potentielt allerhøjeste skadesomkostninger fra oversvømmelser blandt landene i EU.

Hovedstadsregionen er udsat i forhold til klimaforandringerne, der blandt andet giver havvandsstigninger og øget nedbør. Vi vil få mere ekstremt vejr såsom skybrud, stormfloder og tørke. Vi ser ind i en fremtid, hvor der kan ske store skader på infrastruktur og boliger, men også på naturområder og rekreative områder, hvis ikke vi formår at klimatilpasse.

Trafikstøj er nummer to på listen over miljøproblemer for menneskers helbred i EU – kun overgået af luftforurening. Støj øger risikoen for en række sygdomme, det forringer livskvalitet, trivsel og brugen af udearealer.

Omkring 50% af landets støjplagede boliger ligger i hovedstadsområdet. I omegnskommunerne har antallet af støjbelastede boliger været stigende de seneste 10 år.



Ambitioner

Vi skal i hovedstadsregionen have et rent miljø og attraktiv natur til gavn for borgernes trivsel og sundhed.

Regionen tager ansvar for forureninger af jord og grundvand

I Region Hovedstaden vil vi opspore, undersøge og håndtere forureninger, så borgerne kan være trygge ved at færdes i haver, huse og natur, og der er rent drikkevand til alle. Vi vil have overblik over forureningerne – deres udbredelse og karakter. Vi vil rense op, så vi kan beskytte så meget grundvand som muligt og sikre borgernes sundhed mod jordforurening. Det er en opgave, der kræver et stærkt samarbejde på tværs af myndigheder, virksomheder og videninstitutioner.

Mål: 85% af drikkevandet er beskyttet mod klorerede opløsningsmidler og andre farlige stoffer inden 2030.

LINK: Læs om vores drikkevand

Samarbejde på tværs skal gøre regionen klimarobust

Hovedstadsregionen skal stå stærkere rustet til at håndtere konsekvenser af klimaforandringer. Både langs vandløb og længere kyststrækninger skal vi samarbejde for en klimatilpasning, der hænger sammen. Vi vil understøtte naturbaserede løsninger, herunder rekreative områder, der er med til at give merværdi for borgerne.

Mål: Vi vil understøtte, at klimatilpasning hænger sammen på tværs af kommune- og regionsgrænser.

LINK: Læs om klimatilpasning

Borgerne skal ikke påvirkes af trafikstøj

Vi vil nedbringe generne fra trafikstøjen på tværs af regionen. Vi vil gennemføre analyser og sikre den nødvendige viden for, at kommuner og regionen kan løfte dagsordenen hos staten til at sikre de nødvendige handlemuligheder og finansiering.

Mål: Vi vil have vendt udviklingen i antallet af støjplagede boliger i hovedstadsregionen.

LINK: Læs om trafikstøj

Ansvarligt forbrug af ressourcer og mindre CO₂- udledning

I hovedstadsregionen påvirker vi udledningen af CO₂ og forbruget af ressourcer – både lokalt og globalt. Vi belaster klodens klima og miljø, når vi fx transporter os, opvarmer vores huse og graver nye råstoffer op. Vi har begrænset areal og ressourcer til rådighed – og det rejser overvejelser om, hvordan vi bruger den bedst muligt.

Det er ikke altid muligt for borgerne at vælge klimavenlige løsninger, når der fx skal bygges nyt, vælges varmekilde til huset eller når dagligdagens transport skal planlægges. Derfor kan det være vanskeligt for den enkelte borgere at bidrage til den grønne omstilling.

Det er ikke nok kun at fokusere på CO₂-udledningen lokalt i regionen. En stor del af vores udledning sker som følge af det forbrug, vi har af fx byggematerialer, som er produceret andre steder. Vi skal derfor også have fokus på den udledning, som forbruget i vores region skaber i resten af verden. Det gælder også regionens drift af sundhedsvæsenet, hvor klima- og miljøaftrykket er højt.

Procentvis fordeling af CO₂-udledning på tværs af hele hovedstadsregionen:

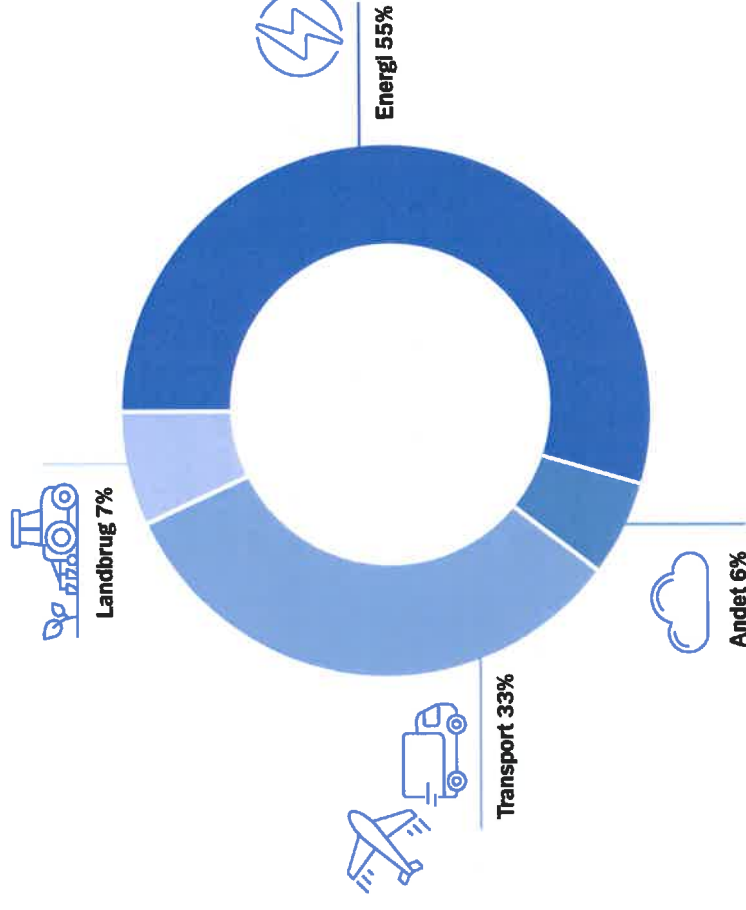
CO₂-udledning dækker udledning af alle klimagasser såsom fx metan og lattergas.

Transport: Udledningen fra transport kommer særligt fra vejtransport og flytransport.

Energi: Udledningen fra energi kommer særligt fra opvarmning og elforbrug samt energi til industriens produktion

Andet: kemiske processer, affaldsdeponi og spildevand

Kilde: Energi- og CO₂-regnskabet (tal for 2021)

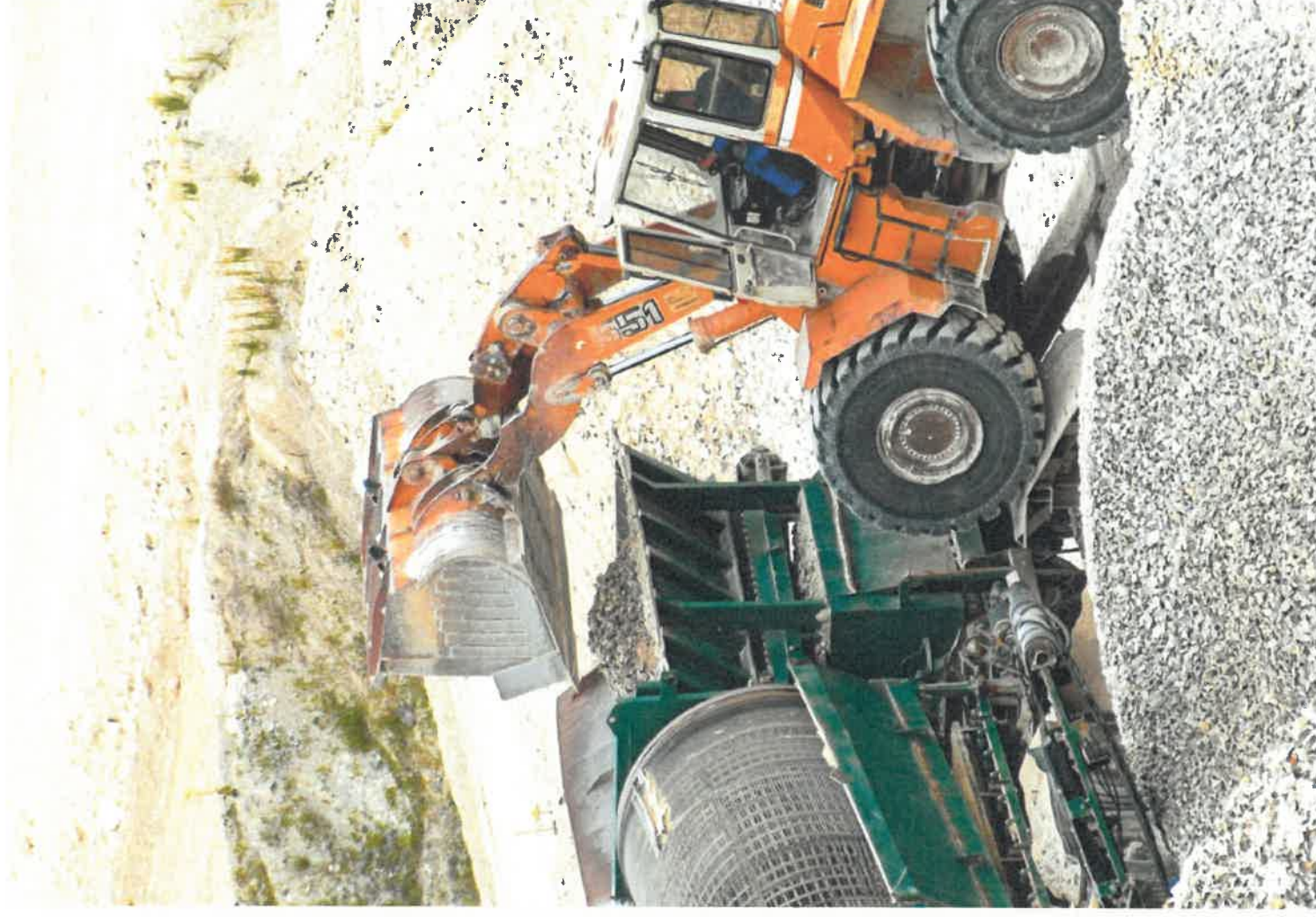


Byggebranchen efterspørger ca. 7 mio. kubikmeter råstoffer årligt til at bygge med i hovedstadsregionen. 36% af dem findes i dag fra nye og genbrugte råstoffer i regionen, samt fra havmaterialer, mens de resterende 64% må importeres fra andre regioner.

Forbruget af råstoffer som sten og grus til byggeri og anlæg er stigende og har længe fulgt den økonomiske vækst. Indvinding og transport af råstoffer belaster klimaet og borgerne i de områder, hvor råstofgravene placeres. Stadig større mængder råstoffer transporteres til regionen fra andre dele af landet, hvilket øger miljøbelastningen.

Der er behov for flere med grønne kompetencer, hvis hovedstadsregionen skal sænke sine CO₂-udledninger. I dag er der ikke nok med kompetencer til at dække efterspørgslen, og det hæmmer den grønne omstilling. Det er en stor, fælles opgave at sikre grøn arbejdskraft med stærke naturfaglige, tekniske og digitale færdigheder.

[Læs mere under 'Uddannelse til fremtiden'](#)



Ambitioner

I hovedstadsregionen lever og forbruger vi med omtanke og hensyn til jordens knappe ressourcer.

Der skal være et ansvarligt forbrug af råstoffer

Region Hovedstaden vil bidrage til, at forbruget af primære råstoffer som sand, grus og sten sænkes. Genbrug og genanvendelse af eksisterende byggematerialer skal øges, og der skal gøres mere brug af alternative materialer (fx overskudsjord).

Vi vil bidrage til at fjerne barrierer, der vanskeliggør bæredygtigt og cirkulært byggeri, og fremme renovering, så behovet for nyt byggeri mindskes. Som bygherre vil vi arbejde med cirkulære kredsløb for vores egne byggerier og overskudsjord, samt gå foran og vise eksempler på bæredygtigt byggeri. Som råstofmyndighed vil vi arbejde for at fremme brugen af alternative materialer, som kan reducere behovet for primære råstoffer.

Mål: I 2035 skal forbruget af primære råstoffer* i hovedstadsregionen være reduceret med 20% i forhold til 2021-niveau.

*Korrigeret for økonomiske konjunkturer.

[LINK: Læs om råstoffer](#)

CO₂-udledningen skal nedbringes

Region Hovedstaden vil nedbringe CO₂-udledningen ved at understøtte kommunerne i at realisere og videreudvikle deres klimaplaner.

Vi vil understøtte den grønne omstilling af transportsektoren. Der er godt gang i omstillingen til elbiler, men der er behov for et fortsat fokus på at fremme og udvikle grønne løsninger til tung transport og den kollektive transport, så transportområdet i højere grad kan bidrage til CO₂-reduktionsmålsætningerne.

På energiområdet vil vi understøtte en fortsat omstilling af energi- og varmesektoren. Her arbejder regionen for løsninger, der går på tværs af kommuner, forskellige sektorer, forbrug og produktion, da disse koblinger er helt afgørende for at omstillingen kan ske helhedsorienteret.

Mål: At udfase de regionale dieselbusser frem mod 2030, og i stedet erstatte dem med el-busser eller andre busser med tilsvarende miljø- og støjfordele.

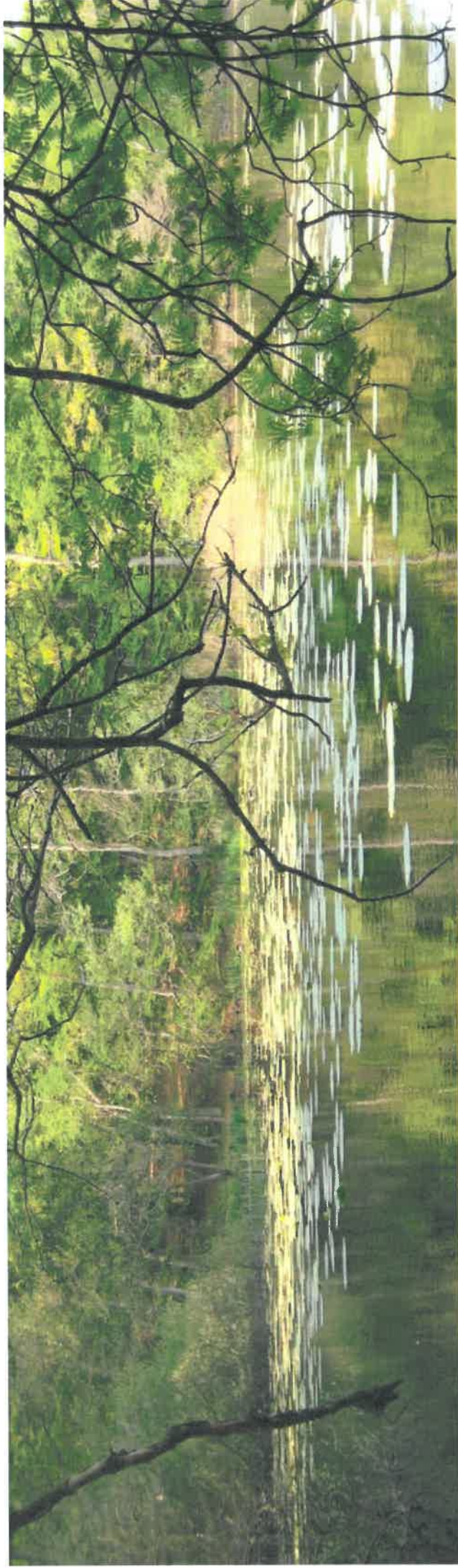
Mål: I 2030 skal CO₂-udledningen i hovedstadsregionen være sænket med 85% i forhold til 1990-niveauet, og være CO₂-neutral i 2045.

[LINK: Læs om arbejdet med den grønne omstilling](#)



Indsatsområder for 2024 og 2025

Vi har udvalgt konkrete indsatsområder for de fire strategispor, som vi vil sætte særligt fokus på. Indsatserne revurderes løbende. Her præsenteres indsatsområderne for 2024 og 2025.



En sund og klimarobust region

Styrke tværfaglige samarbejder og mere effektiv jordoprensning

Vi vil tage initiativ til nye og styrke de igangværende samarbejder på tværs af myndigheder, vandforsyninger, universiteter og virksomheder – både nationalt og internationalt. Det skal sikre grønne og billige løsninger, der beskytter grundvandet, og sikrer borgernes sundhed mod jordforurening. Vi vil have fokus på at inddrage tværfaglige kompetencer i udviklingsarbejdet, så vi kan finde de mest bæredygtige løsninger, for eksempel i kommende projekter om PFAS's skæbne i jord og grundvand.

Klimatilpasning på tværs af regionen

Vi vil understøtte kommunernes arbejde med realisering af deres klimaplaner for at skabe en klimarobust region. Gennem tværgående projekter vil vi fortsætte det målrettede arbejde med at skabe

sammenhængende klimatilpasningsløsninger i hovedstadsregionen. Med en helhedsorienteret tilgang vil vi bringe ny viden og nye løsninger bl.a. fra vores internationale klimatilpasningsprojekter i spil med fokus på både naturbaserede løsninger og sociale perspektiver.

Bekæmpelse af trafikstøj

Vi vil gennemføre analyser af om fx hastighedsnedsættelser, asfalttyper og samfundsøkonomi kan reducere trafikstøj. Samtidig vil vi teste nye løsninger i samarbejde med kommuner og Vejdirektoratet. Viden om de tiltag, der virker, skal udbredes til borgere og kommunale medarbejdere. Vi vil invitere staten til dialog.

vi sætter
særligt
fokus på

Ansvarligt forbrug af ressourcer og mindre CO₂-udledning

Jord som en ressource

Vi arbejder på at udnytte jord som byggemateriale med udgangspunkt i overskudsjord fra bygge- og anlægsarbejde. Det gør vi i samarbejde med DTU, Vejdirektoratet og tre private partnere i et udviklingsprojekt, der undersøger om overskudsjord fra byggerier kan bruges til at bygge støjskærme langs motorveje og fungere som et bæredygtigt alternativ til traditionelle byggematerialer. Indsatsen skal medvirke til at nedbringe forbruget af primære råstoffer.

Øget og kvalificeret brug af genbrugs- og genanvendelsesmaterialer

Vi samarbejder med en række offentlige og private virksomheder, der har fokus på øget genbrug og genanvendelse af byggematerialer. Vi laver materialekortlægninger af regionens egne bygninger der skal nedrives eller renoveres indenfor de næste 5-10 år, således at selektiv nedrivning og genanvendelse af materialer kan planlægges. Vi arbejder ligeledes på at understøtte etablering af materialepladser til opbevaring og udveksling af brugte byggematerialer, der kan indgå i nyt byggeri og renovering i hovedstadsregionen.

vi sætter
særligt
fokus på

De kommunale klimaplaner skal realiseres

Vi vil understøtte kommunernes arbejde med realisering af deres klimaplaner. Samarbejdet – Klimaalliancen i hovedstadsregionen – mellem regioner og kommuner er allerede etableret. Vi vil udvælge de områder, der kræver den største indsats, og Greater Copenhagen EU-office hjælper med at finde de områder, hvor der kan findes EU-finansiering til indsatsen.

Grønne energiløsninger

Der er allerede etableret et godt samarbejde mellem region, kommuner, forsyningselskaber og vidensinstitutioner. Det ønsker Region Hovedstaden at styrke yderligere for at accelerere omstillingen af energisystemet i hovedstadsregionen.

Den regionale kollektive trafik skal være grøn

Vi er i fuld gang med at omstille alle de regionale buslinjer til emissions- fri drift. I vores klimasamarbejdsaftale med regeringen har vi forpligtet os på at anvende klimavenligt togmateriel på lokalbanerne, når dieseltog skal erstattes med nye tog.

Omstilling af den tunge trafik

Regionen vil understøtte omstillingen af den tunge trafik. Det kunne fx være ved at gøre information om el-lastbiler tilgængelig for virksomheder, ved at understøtte etableringen af en nord-europæisk hydrogen-korridor og ved at flytte så meget gods som muligt fra vej til bane.

